

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/23/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1318202104
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1318202104.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holickej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, zastúpeného: Remedium legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovanej: R. P. (U. L.), M. XX.XX.XXXX, A. Q. L., Q. F. XX, L., o zaplatenie 250,47 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 24. septembra 2019, č.k. 61C/43/2018-119, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 118,12 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 24,14 eur od 10.09.2015 do zaplatenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 30,19 eur od 10.06.2015 do zaplatenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 24,95 eur od 11.08.2015 do zaplatenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 29,75 eur od 10.07.2015 do zaplatenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 9,09 eur od 10.04.2015 do zaplatenia, a to všetko v lehote do 90. dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, vo o zvyšku sa žalobu zamietol a žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal. Z dôvodu, že boli splnené zákonné podmienky podľa § 297 písm. b) C.s.p. vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania, keďže ide o spotrebiteľský spor a ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur. Zistil, že dňa 05.10.2010 právny predchodca žalobcu spoločnosť Slovak Telekom, a.s. uzatvoril so žalovanou zmluvu o pripojení podľa zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení jej dodatku zo dňa 21.05.2015. Predmetom zmluvy bola aktivácia telefónnej SIM karty s programom služieb Relax 60 za zľavnený mesačný paušálny poplatok 11,81 eur s DPH. Predmetom dodatku zo dňa 21.05.2015 bola aktivácia služieb Happy XL volania NAJ SIM. Na základe uvedeného zmluvného vzťahu právny predchodca žalobcu spoločnosť Slovak Telekom, a.s. vystavil žalovanej faktúry číslo 7507473791, 7504571503, 7601667556, 7506506791, 7505531567, 7502645401, ktoré žalovaná ani na základe upomienok neuhradila. Na základe predmetných faktúr boli žalovanej fakturované mesačné poplatky, poplatky za prerušenie a obmedzenie služby - neplatenie, upomienky oneskorenej platby, zmluvná pokuta a administratívny poplatok - dodatok bez bližšej konkretizácie tohto poplatku. Ďalej zistil, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 21.06.2017 v znení jej dodatku číslo 1 zo dňa 11.09.2017 postúpil na žalobcu právny predchodca žalobcu - obchodná spoločnosť Slovak Telekom, a.s. pohľadávku vzniknutú zo zmluvného vzťahu so žalovanou v zmysle faktúr číslo 7507473791, 7504571503, 7506506791, 7505531567, 7502645401, ktorých uhradenie je predmetom tohto sporu s výnimkou faktúry číslo 7601667556 splatnej dňa 09.03.2016, na základe ktorej bola fakturovaná zmluvná pokuta v sume 132,35 eur. Takto zistený skutkový stav po právnej stránke posúdil podľa § 52 ods. 1, ods.2, ods.3, § 53 ods.1, ods.5, § 517, § 524 ods.1, ods.2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 5 ods. 1, § 42 ods. 1 písm. a), d), § 42 ods. 4 písm. b), § 43 ods. 1 zákona č. 610/2003 Z.z. o

elektronických komunikáciách a dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Mal preukázané, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť Slovak Telekom, a.s., sa na základe zmluvného vzťahu so žalovanou v znení dodatku k zmluve zo dňa 21.05.2015, zaviazal žalovanej poskytovať elektronické komunikačné služby, za poskytovanie ktorých sa žalovaná zaviazala platiť úhradu v zmysle cenníka spoločnosti Slovak Telekom, a.s., a ktoré žalovaná neuhradila. Preto vyhovel žalobe v časti nároku na zaplatenie žalovanej sumy titulom poplatkov za poskytovanie elektronických komunikačných služieb a riadne fakturovaných v sume 118,12 eur. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol, a to v časti nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 132,35 eur fakturovanej na základe faktúry číslo 7601667556 splatnej dňa 09.03.2016. Žalobca ani len nepreukázal postúpenie tejto pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu. V časti tejto sumy teda ani nepreukázal svoju aktívnu legitimitáciu, keďže nepreukázal postúpenie pohľadávky v uvedenej výške 132,35 eur žalovanej titulom zmluvnej pokuty. Pokiaľ ide o žalovanú zmluvnú pokutu, túto považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 17C/23/2010-65 z 13.08.2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 29.06.2011 sp. zn. 2Co/137/2010 bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pričom súdy opakovane poukazujú na neplatnosť neprijateľných podmienok zo spotrebiteľských zmlúv. Keďže odplatu za poskytnuté elektronické služby bola žalovaná povinná zaplatiť až na základe faktúr, teda až na základe predloženia dokladu o vyúčtovaní, pričom žalobca poplatky fakturoval za služby poskytované v zmysle dodatku k zmluve o pripojení z roku 2015 za program služieb Happy XL volania NAJ SIM a žalovaná sa dostala do omeškania so zaplatením dotknutých faktúr až po dátume ich splatnosti v roku 2015, priznal žalobcovi úroky z omeškania odo dňa nasledujúceho po dátume splatnosti príslušnej faktúry a vo zvyšnej časti žalobného návrhu týkajúceho sa úrokov z omeškania uplatnených žalobcom žalobu zamietol. Vzhľadom na žiadosť žalovanej o plnenie celej žalovanej sumy 250,47 eur v splátkach po 50 eur a súhlasné vyjadrenie žalobcu a vzhľadom na len čiastočne priznanú výšku žalovanej sumy, zohľadňujúc dôvody žalovanej o nemožnosti plnenia dlžnej sumy v celku, rozhodol podľa § 232 ods. 3 C.s.p. tak, že určil dlhšiu lehotu na plnenie rozsudku. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2 C.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku, v časti, v ktorej súd žalobu zamietol (o zaplatenie 132,35 eur s prísl.), podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodu, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Argumentoval, že z dôvodu, že nebolo vo veci nariadené pojednávanie, nemal reálnu možnosť vyjadriť sa k otázke, ktorú súd vyhodnotil ako spornú. Nakoľko však konajúci súd považoval uplatnenie zmluvnej pokuty za sporné, mal nariadiť vo veci pojednávanie, čo však neurobil, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V zmysle § 297 písm. b) C.s.p. ak súd nenariadil pojednávanie, znemožnil mu tým uskutočňovať svoje procesné práva (procesný útok), nakoľko mal za to, že skutkové tvrdenia sú nesporné v zmysle § 151 ods. 1 C.s.p. V tejto súvislosti zdôraznil, že žalovaný sa vo veci žiadnym spôsobom nevyjadril, a teda bol v konaní ako strana sporu pasívnym. Procesná pasivita žalovaného v konaní sa prejavuje tým, že si neplní základné povinnosti sporovej strany a nakoľko žalovaný predmetné dojednanie o zmluvnej pokute nijakým spôsobom nerozporoval, mal za to, že je nutné túto skutočnosť považovať za nespornú. V prípade, ak prvoinštančný súd vyhodnotil otázku ohľadom zmluvnej pokuty ako spornú, mal obligatórnu povinnosť v zmysle § 297 písm. b) C.sp. (a contrario) nariadiť vo veci pojednávanie. Jeho právny predchodca a žalovaný si dohodli zabezpečovací inštitút zmluvnej pokuty pre prípad porušenia záväzku viazanosti, ktorý je definovaný v dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb. Záväzok účastníka riadne a včas platiť cenu za poskytovanie služieb bol definovaný v bode 1 písm. b) dodatku. Žalovaný sa dostal do omeškania s platením faktúr za služby poskytované právny predchodcom žalobcu, čo je zrejme aj z uplatneného nároku, ktorého prevažnú časť predstavujú neuhradené faktúry za poskytnuté služby. Z uvedeného je zrejme, že žalovaný porušil svoje povinnosti poskytnúť žalobcovi zmluvné dohodnuté protiplnenie, t.j. neuhradil faktúry vystavené za poskytnuté služby riadne a včas. Zároveň žalovaný uvedenú skutočnosť nijakým spôsobom nerozporoval a ani nepreukázal. Súd však toto porušenie zmluvných povinností vôbec nezohľadnil. Odôvodnenie napadnutého rozsudku absolútne nereflektuje požiadavku ust. § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka. Naopak, súd prvej inštancie pristúpil k hodnoteniu predmetnej podmienky v čisto všeobecnej rovine, keď sa nezaoberal nárokom na zmluvnú pokutu s ohľadom na konkrétne okolnosti, t.j. skutočne nárokovaná výška zmluvnej pokuty vo vzťahu k výške dlžnej sumy, časové obdobie, v ktorom bol žalovaný v omeškaní, závažnosť porušenia povinnosti a pod. Spôsob, akým došlo medzi stranami k dohode o zmluvnej pokute, je individuálne dojednanie

zmluvnej pokuty, a to práve s ohľadom na to, že žalovaný mal možnosť vybrať si mobilný telefón a k tomu poskytovanú službu zo širokej škály ponúkaných tovarov a služieb, k čomu je logicky napočítaná suma zmluvnej pokuty pre prípad porušenia. Obsah dodatku bol dodávateľom vopred pripravený, čo však nie je v zmluvných vzťahoch ničím výnimočným, pretože návrh zmluvy, resp. zmluvu v písomnej podobe vždy musí niektorá zo zmluvných strán pripraviť, aj keď žalovaný na obsahu dohody alebo zmluvy nijakým spôsobom neparticipoval. Samotná dohoda o zmluvnej pokute neobsahuje prekvapivé alebo zavádzajúce ustanovenia alebo formulácie. Výkladom individuálneho dojednania zmluvných podmienok v zmysle prvostupňového súdu by potom nebolo možné individuálne dojednať akúkoľvek zmluvu so spotrebiteľom. Zároveň je v danom prípade výška zmluvnej pokuty paušalizovanou náhradou škody, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku nesplnenia záväzku žalovaného zotrvať počas vymedzenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu. Škoda pozostáva z ceny telefónu a sumy, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku poskytnutia iných služieb za akciové ceny práve s ohľadom na dobu viazanosti. Zmluvnou pokutou si žalobca zabezpečuje zároveň návratnosť poskytnutej zľavy zo stanovenej ceny poskytovanej služby alebo navrátených zariadení, ktoré boli žalovanému poskytnuté v rámci zvýhodnenej ceny. Základ výšky zmluvnej pokuty uvedený v zmluve, resp. v dodatku, ktorý v závislosti od počtu dní omeškania klesá, teda zohľadňuje zľavnenú cenu a v prípade predčasného ukončenia zmluvného vzťahu v dôsledku porušenia povinností zabezpečiť návratnosť prostriedkov investovaných právnym predchodcom žalobcu do poskytnutej zľavy. Je teda zrejmé, že právny predchodca určil základ výšky zmluvnej pokuty vo vzťahu k cene poskytnutého zariadenia a zľavnenej cene za poskytované služby a v prípade neplnenia si svojich povinností je žalovaný povinný v podobe zmluvnej pokuty vrátiť cenové zvýhodnenie, ktoré požíval počas trvania záväzkového vzťahu. Žalovanému bola vyúčtovaná zmluvná pokuta v zníženej výške 132,35 eur, so zohľadnením počtu dní, ktoré uplynuli z doby viazanosti, a to vrátane dní, počas ktorých bol žalovaný ešte pripojený (resp. poskytovanie služieb vo vzťahu k SIM karte ešte nebolo prerušené), avšak svoje zmluvné povinnosti riadne a včas platiť cenu za poskytnuté služby si neplnil. Zmluvná pokuta bola vyjadrená degresívnym spôsobom, čo znamená, že základ zmluvnej pokuty (vyjadrený v dodatku) sa znižuje o čiastku zodpovedajúcu počtu dní uplynutých z doby viazanosti, tzn. do doby do prerušenia poskytovania služieb. Základ zmluvnej pokuty bol uvedený v tabuľke č. 1 dodatku ako počiatočná suma, ktorá bude klesať. Výška základu zmluvnej pokuty závisí od zákaznikom zvoleného typu programu služieb, poskytnutých benefitov, a tiež od typu mobilného telefónu (v prípade, že sa dojednálo jeho dodanie spolu s aktiváciou programu služieb). Všetky tieto okolnosti majú vplyv na výšku zmluvnej pokuty čo do jej základu. Na základe vyššie uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a ho zmenil tak, že vyhovie žalobe o zaplatenie 132,35 eur, alternatívne ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti (týkajúcej sa zaplatenia zmluvnej pokuty) a v medziach odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

4. V preskúmvanej veci zostal predmetom odvolacieho konania žalobcom uplatňovaný nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 132,35 eur dojednanej v zmluve o pripojení v súvislosti s poskytnutím služieb za zľavnenú cenu pre prípad porušenia zmluvného záväzku doby viazanosti 24 mesiacov. Súd prvej inštancie zamietol žalobcom uplatňovaný nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 132,35 eur fakturovanej na základe faktúry číslo 7601667556 splatnej dňa 09.03.2016, z dôvodu, že žalobca nepreukázal postúpenie tejto pohľadávky z právneho predchodcu. Nemal preukázanú aktívnu legitimáciu žalobcu, pretože nepreukázal postúpenie pohľadávky vo výške 132,35 eur. Navyše považoval žalovanú zmluvnú pokutu za neprijateľnú zmluvnú podmienku s poukazom na rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 17C/23/2010-65 z 13.08.2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 29.06.2011 sp. zn. 2Co/137/2010, ktorým bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pričom súdy opakovane poukazujú na neplatnosť neprijateľných podmienok zo spotrebiteľských zmlúv.

5. V danej veci súd prvej inštancie rozhodol postupom podľa § 297 písm. b) C.s.p. bez nariadenia pojednávania, keď považoval skutkové tvrdenia strán za nesporné a mal za to, že išlo o otázku jednoduchého právneho posúdenia. Žalobca však v podanom odvolaní dôvodne vytyka konajúcemu súdu, že nepostupoval správne, pretože na prejednanie sporu bez nariadenia pojednávania nedodrжал zákonné predpoklady.

6. Podstata kontradiktórnosti sporového konania spočíva v tom, že strany musia dostať reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na protiargumenty protistrany; a zásada rovnosti, resp. princíp rovnosti zbraní, má v kontradiktórnom spore garantovať strane, aby jej bola poskytnutá rozumná možnosť obhajovať sa za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú vo vzťahu k protistrane. V kontradiktórnom spore musí byť stranám; za rovnakých procesných podmienok; umožnené uplatniť svoj vplyv na konečné meritérne rozhodnutie súdu realizáciou ich procesných práv a v nadväznosti na uvedenú zásadu konajúci súd zákonným spôsobom vyhodnotí procesnú aktivitu oboch strán a túto následne premietne do záverov pre svoje konečné rozhodnutie.

7. Je potrebné zdôrazniť, že pokiaľ súd overuje pravdivosť (právne významných) skutkových tvrdení strán sporu, zisťuje, či strana ňou uvádzané skutkové tvrdenia preukázala na základe vykonaných dôkazov, rieši tak skutkové otázky a výsledkom tejto hodnotiacej činnosti súdu sú jednotlivé skutkové zistenia (poznatky) a z nich vyvedené skutkové závery súdu. Hodnotiaci skutkový záver prijatý súdom na základe výsledkov vykonaného dokazovania nemožno považovať za právne posúdenie. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery tak, že aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Súd tak subsumuje vykonaným dokazovaním ustálený skutkový stav pod hypotézu (skutkovú podstatu) konkrétnej právnej normy, aby mohol dospieť k právnemu záveru, či a komu prizná právo, alebo uloží povinnosť.

8. Pokiaľ v danom prípade súd prvej inštancie zamietol žalobu z dôvodu, že žalobca nepreukázal postúpenie pohľadávky na zaplatenie zmluvnej pokuty, pristúpil konajúci súd k zisťovaniu pravdivosti skutkových tvrdení žalobcu na základe ním predložených dôkazov a následne výsledky hodnotenia týchto dôkazov (v ich vzájomnej súvislosti) premietol do skutkového záveru o tom, že žalobca nepreukázal postúpenie žalovanej pohľadávky. Za tejto procesnej situácie, t.j. keď súd zisťoval na základe (listinných) dôkazov skutkový stav, t.j. pravdivosť skutkových tvrdení žalobcu obsiahnutých v žalobe, nemohol vo veci rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, pretože jeho právne posúdenie veci už nevychádzalo zo skutkového stavu vyplývajúceho z nesporných skutkových tvrdení strán, ale zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaného dokazovania. Z uvedeného potom vyplýva, že pokiaľ rozhodnutie vo veci samej založil na závere, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom ním v žalobe tvrdených rozhodujúcich skutočností, nevychádzali tak právne závery súdu o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu z nesporných skutkových tvrdení, a preto nemohol rozhodnúť bez nariadenia pojednávania.

9. Pokiaľ sú vo veci splnené zákonné predpoklady podľa § 151 C.s.p., nie je súd povinný bezvýhradne si osvojiť nesporné skutkové tvrdenia strán, ale môže mať; v intenciách § 186 ods. 2 C.s.p.; dôvodné pochybnosti o pravdivosti zhodných (nesporných) tvrdení strán. V tomto prípade sa týkali pochybnosti konajúceho súdu tvrdenia žalobcu o postúpení pohľadávky na zaplatenie zmluvnej pokuty vzhľadom na to, že nebolo podložené relevantným dôkazom na jeho preukázanie. V prípade ak považoval súd prvej inštancie postúpenie pohľadávky za nepreukázané (teda za sporné), nemohol vo veci rozhodnúť bez nariadenia pojednávania (skutkový stav už totiž nebol nesporný) a nemohol žalobu bez pojednávania zamietnuť pre neunesenie dôkazného bremena, ale mal na prejednanie sporu nariadiť pojednanie, na ktorom mal oboznámiť strany postupom podľa § 181 ods. 2 C.s.p. o tom, ktoré skutkové tvrdenia považuje za (ne)sporné a poskytnúť im tak možnosť vyjadriť sa, aby bola zachovaná požiadavka kontradiktórnosti konania; a ďalej by už bolo na zvážení konajúceho súdu, či postupom podľa § 181 ods. 4 C.s.p. stranám ešte poskytne dodatočnú lehotu na splnenie povinnosti uviesť podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia, či označiť alebo predložiť dôkazy (predložiť dôkaz o postúpení pohľadávky na zaplatenie zmluvnej pokuty).

10. Pokiaľ v danom prípade súd prvej inštancie zamietol nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty aj z dôvodu posúdenia dojednanej zmluvnej podmienky ako neplatnej, mohol z tohto dôvodu žalobu zamietnuť bez nariadenia pojednávania (§ 297 písm. b/ C.s.p.) len za súčasného dodržania podmienky kontradiktórnosti konania, ktorá by bola za tejto situácie (keď žalovaná neprijateľnosť zmluvnej podmienky nenamietala) zachovaná buď doručením výzvy stranám, aby sa k ex offo preskúmvanej zmluvnej podmienke z hľadiska neprijateľnosti vyjadrili, alebo bolo potrebné nariadiť pojednanie a túto skutočnosť oznámiť stranám v rámci predbežného právneho posúdenia veci.

11. Potreba zachovania princípu kontradiktórnosti v spotrebiteľských sporoch pri skúmaní neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľských zmluvách z úradnej povinnosti konajúcim súdom vyplýva aj z rozhodnutí Súdneho dvora EÚ, ktorý vo svojom rozsudku z 21. februára 2013 vo veci C 472/11, konštatoval, že: "Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý konštatoval ex offa nekalú povahu zmluvnej podmienky, nemusí na to, aby mohol vyvodit' dôsledky tohto konštatovania, čakať, či spotrebiteľ, informovaný o svojich právach, navrhne, aby uvedená podmienka bola zrušená. V každom prípade zásada kontradiktórnosti vo všeobecnosti zaväzuje vnútroštátny súd, ktorý konštatoval v rámci preskúmania ex offa nekalú povahu zmluvnej podmienky, informovať účastníkov konania v spore a vyzvať ich, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadrili spôsobom, ktorý na tento účel stanovujú vnútroštátne procesnoprávne predpisy." V tomto rozhodnutí ESD; s odkazom na body 50, 54, 55, 56 rozsudku z 2. decembra 2009, Komisia/Irsko a i., C 89/08; poukázal na to, že zásada kontradiktórnosti je súčasťou práva na obhajobu a zaväzuje súd dodržiavať ju predovšetkým vtedy, keď rozhoduje spor na základe dôvodu uplatneného ex offa, ako aj na to, že zásada kontradiktórnosti vo všeobecnosti nepriznáva každému účastníkovi konania len právo oboznámiť sa s listinami a pripomienkami predkladanými súdu protistranou a vyjadrovať sa k nim, ale tiež zahŕňa právo účastníkov konania oboznamovať sa a vyjadrovať sa k právnym dôvodom uplatňovaným súdom ex offa, na ktorých chce súd založiť svoje rozhodnutie. Na splnenie požiadaviek spojených s právom na spravodlivé súdne konanie je totiž potrebné, aby sa účastníci konania oboznámili a mali možnosť kontradiktórne sa vyjadriť tak ku skutkovým, ako aj k právnym okolnostiam, ktoré sú rozhodujúce pre výsledok konania, pričom (aj) možnosť spotrebiteľa vyjadriť sa v tomto smere takisto zodpovedá povinnosti vnútroštátneho súdu, vziať prípadne do úvahy vôľu vyjadrenú spotrebiteľom vtedy, keď si je vedomý toho, že nekalá podmienka nie je záväzná, nepraje si však, aby bolo vylúčené jej uplatnenie, čím vyslovuje slobodný a vedomý súhlas s dotknutou podmienkou (súd totiž nemusí podľa smernice vylúčiť uplatnenie dotknutej podmienky, pokiaľ spotrebiteľ, po tom, čo bol upozornený súdom, nepovažuje za potrebné namietat' nekalý a nezáväzný charakter podmienky). Závery vyplývajúce z uvedeného rozhodnutia si osvojil aj Ústavný súd SR v náleze sp.zn. II. ÚS 499/2012 z 10. júla 2013.

12. Požiadavka na dôslednom zachovaní kontradiktórnosti konania má zabrániť vydaniu prekvapivého rozhodnutia, ktoré súd založí na právnych záveroch vyvedených z jeho povinnosti ex offa posúdiť neprijateľnosť zmluvnej podmienky alebo na neaplikovaní právnej domnienky o nespornosti skutkových tvrdení. Bez vytvorenia procesnej príležitosti strane v prvoinštančnom konaní kontradiktórne sa vyjadriť a právne argumentovať, prípadne doplniť skutkové tvrdenia či predložiť nové dôkazy, ktoré sa z jej hľadiska nejavili ako významné, dochádza k porušeniu princípu právnej istoty a predvídateľnosti práva. Princíp kontradiktórnosti je nevyhnutné v prvoinštančnom konaní dodržat' i so zreteľom na to, že v odvolacom konaní má strana v dôsledku účinkov sudcovskej a zákonnej koncentrácie už len obmedzené možnosti na uplatňovanie nových skutkových tvrdení a na predkladanie nových dôkazov (§ 366 C.s.p.).

13. Pre ďalšie konanie súdu prvej inštancie v danej veci z vyššie uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie posúdi, či možno skutkové tvrdenia strán považovať za nesporné podľa § 151 C.s.p. Len v prípade, ak skutkové tvrdenia strán budú nesporné, bude môcť o žalobe rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, kedy (na nesporné tvrdenia) nevykonáva dokazovanie (§ 188 C.s.p.) a zoberie za základ zisteného skutkového stavu nesporné tvrdenia strán, ktoré považuje za preukázané (§ 215 C.s.p.) bez toho, aby posudzoval ich existenciu a pravdivosť na základe predložených dôkazov.

14. V prípade ak bude mať súd prvej inštancie o nespornosti (pravdivosti) skutkových tvrdení žalobcu dôvodné pochybnosti a neosvojí si ich ako podklad pre ustálenie skutkového stavu (§ 186 ods. 2 C.s.p.); pretože skutkové tvrdenia nebudú vyplývať z dôkazov predložených žalobcom súdu na ich preukázanie (§ 132 ods. 3 C.s.p.); musí vo veci nariadiť pojednávania, na ktorom oboznámi strany postupom podľa § 181 ods. 2 C.s.p. o tom, ktoré skutkové tvrdenia považuje za (ne)sporné a umožní im vyjadriť sa, aby bola zachovaná požiadavka kontradiktórnosti konania.

15. V prípade ak súd prvej inštancie bude považovať skutkové tvrdenia strán za nesporné, ale vzhľadom na to, že ide o spotrebiteľský spor (§ 290 C.s.p.), ex offa pristúpi k preskúmaniu, či spotrebiteľská zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, môže rozhodnúť vo veci bez nariadenia pojednávania až po tom, ako umožní stranám vyjadriť sa k tým zmluvným podmienkam k preskúmaniu neprijateľnosti ktorých pristúpi i bez námietky žalovanej, prípadne

nariadi vo veci pojednávanie, na ktorom poskytne svoje predbežné právne posúdenie. S ohľadom na dosiahnutie predvídateľnosti rozhodnutia aj Najvyšší súd SR vo svojom uznesení z 26. apríla 2016, sp.zn. 4Cdo 337/2015 vyslovil potrebu umožniť účastníkom vyjadriť sa k možnému posúdeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

16. V danej veci súd prvej inštancie pochybil, keď vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania za stavu, keď nevychádzal z nespornosti skutkových tvrdení strán, a ani neumožnil žalobcovi vyjadriť sa k preskúmvaniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Týmto nesprávnym postupom uprel (reálne nevytvoril) žalobcovi procesnú možnosť kontradiktórne sa vyjadriť; z hľadiska meritórneho výsledku konania; k relevantným skutkovým tvrdeniam, o pravdivosti ktorých nadobudol dôvodnú pochybnosť, resp. k preskúmvaniu neprijateľnosti pre spor relevantnej zmluvnej podmienky, a zmaril tak možnosť aktívnej účasti žalobcu v konaní, čím mu odňal možnosť konať pred súdom. Tým, že žalobca nedostal príležitosť reagovať na danú procesnú situáciu s cieľom ovplyvniť konečné rozhodnutie súdu, bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces (fair process). Vydaniu rozhodnutia súdu musí predchádzať zákonné konanie, t.j. taký procesný postup súdu, v ktorom je zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa ochrany svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom a integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov.

17. Nad rámec uvedeného odvolací súd zistil, že (len) odkazom na rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 17C/23/2010-65 z 13.08.2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 29.06.2011 sp. zn. 2Co/137/2010, nemožno považovať v danej veci dojednanú zmluvnú pokutu za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože zmluvná podmienka, ktorá bola vyhlásená uvedeným rozhodnutím za neplatnú, nie je totožná so zmluvnou podmienkou, ktorá je predmetom tohto konania; navyše v uvedenom rozhodnutí bolo dodávateľovi vytknuté, že zmluvné pokuty, tak ako boli dojednané, zaväzovali žalovanú počas celej doby viazanosti (24 mesiacov), a to aj vtedy, ak si účastník zmluvy plnil svoju povinnosť platiť úhradu za služby až do doby krátko pred uplynutím doby viazanosti, kedy mal stále povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu v plnej výške (v tomto smere žalobca nerozlišoval medzi prípadmi, kedy spotrebiteľ ukončí zmluvu jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti alebo keď sa tak stane na začiatku doby viazanosti; v oboch prípadoch je spotrebiteľ viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty, čo je potrebné považovať za neprijateľné).

18. V danej veci zmluvnú pokutu z hľadiska neprijateľnosti zmluvnej podmienky je potrebné posúdiť so zreteľom na jej primeranosť ako sankcie za porušenie zmluvných povinností. Smerodajné v tomto smere bude posúdenie, či z hľadiska času dodávateľ zohľadňuje, v akom čase pred uplynutím doby viazanosti spotrebiteľ nezaplatí cenu riadne a včas. Úlohou súdu prvej inštancie bude preto zistiť, či žalovanej bola vyúčtovaná zmluvná pokuta v zníženej výške, teda so zohľadnením počtu dní, ktoré uplynuli z doby viazanosti, a to vrátane dní, počas ktorých bola žalovaná ešte pripojená (resp. poskytovanie služieb vo vzťahu k SIM karte ešte nebolo prerušené), avšak svoje zmluvné povinnosti riadne a včas platiť cenu za poskytnuté služby si neplnila. Pokiaľ bola zmluvná pokuta vyjadrená regresívnym spôsobom, čo znamená, že základ zmluvnej pokuty sa znížil o čiastku zodpovedajúcu počtu dní uplynutých z doby viazanosti, tzn. do doby do prerušenia poskytovania služieb (resp. o čiastku zodpovedajúcu obdobiu, počas ktorého si zákazník plní svoje zmluvné povinnosti, ale tiež o čiastku zodpovedajúcu obdobiu, počas ktorého si zákazník síce neplní povinnosť riadne a včas uhrádzať faktúry za poskytované služby, ale poskytovanie služieb mu ešte nie je prerušené), nemožno dospieť k záveru o jej neprimeranosti; na rozdiel od prípadu, ak by bola žalovaná v prípade porušenia zmluvy zaviazaná na zaplatenie zmluvnej pokuty rovnakou sumou počas celej doby viazanosti. V prípade, ak jej výška zohľadňuje intenzitu porušenia povinností, keď žalovaná nie je povinná zaplatiť rovnakú výšku zmluvnej pokuty v prípade omeškania s úhradou krátko pred ukončením doby viazanosti, tak takto dojednaná zmluvná pokuta nevyvoláva značný nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán a predstavuje primeranú sankciu. S ohľadom na uvedené je potrebné v konaní ustáliť, či podmienky, za ktorých dohodol dodávateľ zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, nepoškodzujú spotrebiteľa.

19. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, v ktorej bol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty zamietnutý; vrátane výroku o náhrade trov konania; zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. a vec mu vrátil v tomto rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 C.s.p., v ktorom súd prvej inštancie; viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods.

2 C.s.p.); odstráni vytknuté nedostatky vo vyššie naznačovanom smere a po ich odstránení opätovne posúdi opodstatnenosť zostávajúceho nároku žalobcu z hľadiska relevantnej právnej úpravy a argumentácie žalobcu a svoje úvahy, na základe ktorých dospeje k rozhodnutiu náležitým (zákonným, zrozumiteľným) spôsobom odôvodní a v novom rozhodnutí o veci rozhodne o náhrade trov aj tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).